

5. Macdonald S. Formal Collaboration and Informal Information Flow / S. Macdonald // International Journal of Technology Management. — 1992. — № 7 (1/2/3). — P. 49–60.

6. Siegel P. B. Regional Economic Diversity and Diversification: Seeking a Framework for Analysis / P. B. Siegel, T. G. Johnson, J. Alwang // Growth and Change. — 1995. — № 26 (2). — P. 261–284.

7. Regional Clusters and Economic Development: A Research Agenda / M. Enright, U. Staber, N. Schaefer, B. Sharma // Business Networks: Prospects for Regional Development. — Berlin: Walter de Gruyter, 1996. — P. 190–213.

8. Ленчук Е. Б. Кластерный подход в стратегии инновационного развития зарубежных стран / Е. Б. Ленчук, Г. А. Власкин // Экономический портал [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://institutiones.com>.

9. Гранберг А. Г. Основы региональной экономики / А. Г. Гранберг. — М.: ГУ ВШЭ, 2001. — 496 с.

10. Українське кластерне дослідження 2010 / Українські кластери [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ucluster.org>.

Стаття надійшла до редакції 09.10.2012 р.

УДК 621.31:332

І. О. Самойленко,

канд. екон. наук,

доцент,

*Харківська національна академія
міського господарства*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗБИТКУ ВІД НИЗЬКОЇ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Розроблено методичні рекомендації з формалізації обліку якості електроенергії як основи формування відповідного інформаційного забезпечення в системі розвитку регіонального ринку електроенергії, що сприяє вдосконаленню системи відносин на ринку електроенергії та захисту прав споживачів електроенергії.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, інформація, економічний збиток, низька якість електроенергії.

Електроенергетика — це базова галузь економіки країни, від функціонування якої залежить не тільки розвиток усіх без винятку напрямів народного господарства, а й рівень безпеки держави загалом. За умов визначення перспективних шляхів розвитку енергоресурсів країни й енергетичної безпеки регіонів України дослідження регіонального ринку електроенергії набуває особливої ролі і значення. Основним завданням, яке має бути розв'язаним у процесі дослідження регіонального ринку електроенергії є його пріоритетні напрями зі вдосконалення, в результаті чого можна передбачати подальші шляхи розвитку, щоб зменшити ризик невідзначеності під час прийняття рішень у процесі

функціонування як економіки країни в цілому, так і окремого підприємства або галузі.

Деякі економічні проблеми електроенергетики досліджували у своїх працях такі вітчизняні вчені-економісти, як Є. В. Крикавський [1], А. І. Шевцов [2], Л. Щербина [3], В. І. Пила, О. С. Чмир, К. Я. Петриковець, І. В. Плачков, Б. В. Яценко [4], Я. О. Баранік [5]. Особливості державного регулювання електроенергетики України становили об'єкт дослідження у працях О. В. Долгальової [6], І. А. Франчука [7] та інших. Разом із тим потребують подальшого розвитку проблеми якості електропостачання й інформаційного забезпечення ринку електроенергії, що впливає на рівень енергетичної безпеки територій.

© І. О. Самойленко, 2012

Виходячи з визначеного, метою дослідження є розробка методичних рекомендацій з формалізації обліку якості електроенергії відповідно до логіки причинно-наслідкових зв'язків функціонування ринку електроенергії, практична реалізація яких потребує створення інформаційної системи як базису для моделювання, підтримки, коригування й розвитку регіонального ринку електроенергії з урахуванням впливу якості електроенергії.

Проблема оцінки збитку від низької якості електроенергії носить міжвідомчий і міжрегіональний характер і вимагає на державному й регіональному рівнях комплексного підходу, формування єдиного економіко-правового простору, відповідальності органів влади та керівників за результативність і наслідки прийнятих ними управлінських рішень. Аналіз і прогнозування економічного збитку від низької якості електроенергії здійснюється з різною метою і для вирішення різних прикладних задач, у тому числі як для науково-дослідних цілей, так і для обґрунтування практичних рішень, що приймаються при обґрунтуванні і здійсненні заходів, спрямованих на попередження та ліквідацію події, при виділенні для таких цілей відповідних асигнувань.

До числа основних практичних завдань, що використовують результати аналізу і прогнозування економічного збитку від низької якості електроенергії, належать:

обґрунтування асигнувань бюджетів усіх рівнів, а також коштів з позабюджетних джерел на здійснення заходів з попередження й ліквідації події;

обґрунтування інвестиційних проектів щодо попередження події;

страхування ризиків цивільної відповідальності;

відшкодування збитків;

обґрунтування будь-яких інвестиційних проєктів у частині обліку в них ризиків (збитків) тощо.

Вирішення всіх зазначених завдань має здійснюватися на єдиній методичній основі, спиратися переважно на дані державної статистики й давати зіставні результати.

Тоді виникає, зокрема, необхідність вирішення двох першочергових взаємопов'язаних завдань:

перша — впровадження форм статистичного спостереження первинних відомостей (на рівні регіону (організації/підприємства та/або території поселення)) в систему Держстату;

друга — організація діяльності з аналізу і прогнозування економічного збитку від низької якості електроенергії з метою врахування його

впливу на соціально-економічний розвиток як регіону, так і держави в цілому.

Статистичний облік порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії повинен здійснюватися на основі первинної інформації, тобто інформації, що формується на рівні «первинної ланки» споживачів електроенергії — організацій (підприємств). При цьому в частині збору відомостей має бути забезпечено охоплення всіх організацій, за якими є систематичні статистичні спостереження. Так само необхідне охоплення всіх територіальних ланок, що дозволяє отримати вичерпну (повну) інформацію про збиток від низької якості електроенергії на рівні регіонів, а потім на державному рівні в цілому.

Відомості систематичного державного статистичного обліку порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії повинні доповнюватися:

даними відомчого статистичного обліку й аналізу;

результатами науково-дослідних прогнозних-аналітичних розробок;

матеріалами приватного й вибіркового характеру, отриманими у процесі здійснення ліцензування, страхування, проведення енергоаудиту, розробки інвестиційних проєктів, бізнес-планів тощо.

Діяльність з аналізу і прогнозування збитків від низької якості електроенергії повинна орієнтуватися на періоди різної тривалості.

У практиці економічного аналізу і прогнозування з використанням відомостей статистичного обліку прийнято виділяти такі періоди тривалості: короткостроковий (календарний рік, а також квартал, місяць, тиждень, доба), пов'язаний з тривалістю здійснення поточної господарської діяльності; середньостроковий (3–5 років), пов'язаний з реалізацією інвестиційних проєктів, заходів цільових програм різного рівня, здійсненням установок економічної політики як регіону, так і держави в цілому; довгостроковий (5–10 років і більше) відповідає тривалості реалізації стратегічних установок соціально-економічного розвитку як регіону, так і держави в цілому.

Доцільно виділити три основних рівня формування інформації про економічний збиток від низької якості електроенергії: нижній, середній і верхній (макроекономічний).

Нижній рівень — рівень «первинної ланки» (організації, підприємства).

Це основний рівень збору первинної інформації про економічний збиток від порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії, оскільки саме в організаціях (на підприємствах) ведеться силами бухгалтерської і планово-економічних служб облік стану майна організації (підприємства), його вибуття з різних причин, у тому числі внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії. Необхідно вирішити завдання — зробити доступною цю інформацію органам державної статистики і на цій основі забезпечити можливість її подальшої обробки, використання при аналізі й узагальненні на середньому й верхньому (макроекономічному) рівнях.

Середній рівень — рівень регіону й галузей (міністерств і відомств).

Це основний рівень агрегування й узагальнення первинної інформації про економічний збиток від низької якості електроенергії.

Зведена інформація на рівні регіону формується шляхом:

агрегування даних первинного обліку — їх складання за всіма економічними й соціальними об'єктами на території регіону;

узагальнення даних — їх уточнення та заповнення відсутньої інформації шляхом відповідних оцінок, у тому числі експертних, формування економічних показників регіонального рівня з урахуванням фактора порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії — валового регіонального продукту (ВРП), його зниження внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії тощо.

Сукупність даних за всіма регіонами (без пропусків і винятків) повинна забезпечити можливість їх агрегування й узагальнення на державному рівні.

На галузевому рівні (у розрізі міністерств і відомств) повинно бути забезпечено отримання зведеної інформації про економічний збиток від порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії в галузевому (функціональному) розрізі.

Зведена галузева інформація допускає:

агрегування даних первинного обліку в розрізі економічних і соціальних об'єктів, що відносяться до відповідної галузі або функціональної сфери діяльності;

узагальнення даних — їх уточнення й заповнення відсутньої інформації шляхом відповідних оцінок, здійснення галузевого економіко-математичного моделювання тощо;

доповнення до даних шляхом обліку галузевої специфіки збитку від низької якості електроенергії.

Верхній рівень — державний рівень (макроекономічний рівень).

Це рівень зведеного макроекономічного агрегування інформації про економічний збиток від низької якості електроенергії. Ці дані формуються на рівні регіонів на основі розробленої й розвиненої міністерствами та відомствами інформації (галузевої інформації).

На макроекономічному рівні, окрім формування зведених даних про збиток від низької якості електроенергії в цілому в державі, має здійснюватися їх узагальнення, тобто відображення в макроекономічних показниках соціально-економічного розвитку держави, таких як валовий внутрішній продукт (ВВП), обсяги промислового та сільськогосподарського виробництва, показники рівня життя населення, показники державного бюджету (доходи, витрати, розподіл витрат за статтями) тощо.

Головним завданням при визначенні збитків є збір і узагальнення первинної інформації про економічний збиток, що формується на рівні «первинної ланки»: підприємств (організацій), первинних територіальних утворень (районів, міст, інших населених пунктів). Інформація про показники економічного збитку має спиратися переважно на документовану інформацію (перш за все на дані бухгалтерського обліку).

Упорядкування процесу збору будь-якої досить складно організованої інформації вимагає розробки відповідних форм і показників. Автором роботи розроблена форма «Відомості про економічний збиток від низької якості електроенергії на підприємстві (організації)» (далі в тексті — Форма), яку можна використовувати при проведенні оцінки економічного збитку (Додаток). Ця форма має рекомендаційний характер. Основними носіями інформації про порушення повинні служити журнали обліку аварій, відмов, зупинок тощо. На підставі Форми мають бути отримані досить повні й методично обґрунтовані відомості про економічний збиток від низької якості електроенергії на підприємстві (в організації).

Передбачається, що така Форма буде використана при розробці пропозицій щодо створення інформаційної системи про економічний збиток від низької якості електроенергії.

Ця форма містить як досить детальні, первинні відомості про економічний збиток від низької якості електроенергії, так і зведені показни-

ки збитку від низької якості електроенергії, що формуються на рівні підприємства (організації) і включають кількість подій (у т. ч. за видами події) та величину економічного збитку (у т. ч. повний економічний збиток і складові непрямого збитку).

Структура Форми

Форма має 3 розділи:

Розділ 1. Основні показники виробничої діяльності підприємства.

Розділ 2. Зведені показники збитку від низької якості електроенергії.

Розділ 3. Показники економічного збитку.

Розділ 1 містить обмежене число основних показників, які дають загальне уявлення про виробничий потенціал підприємства (організації), масштаби й характер його виробничої діяльності.

Показники (для звітних періодів) беруться з відповідної статистичної звітності підприємства.

1. Загальна чисельність працівників (тис. осіб на 1 січня відповідного року), у тому числі: чисельність промислово-виробничого персоналу основного виробництва (тис. осіб на 1 січня відповідного року).

2. Основні фонди (ОФ) — основні засоби підприємства (тис. грн у середньорічному обчисленні), у тому числі:

машини та обладнання (тис. грн в середньорічному обчисленні).

3. Знос ОФ (основних засобів, % у середньорічному обчисленні), у тому числі:

знос машин і обладнання (% у середньорічному обчисленні).

4. Валовий (товарний) випуск продукції підприємства (обсяг промислової продукції, робіт і послуг промислового характеру, тис. грн).

Заголовок підрозділу:

Випуск найважливіших видів продукції в укрупненій номенклатурі.

Для кожного виду продукції наводяться такі показники:

- фактичний випуск у вартісному вимірі (грн);
- фактичний випуск у натуральному вимірі;
- максимально можливий випуск — виробнича потужність у натуральному вимірі.

Розділ 2 містить зведені показники збитку від низької якості електроенергії, що включають узагальнені відомості про кількість подій, узагальнені показники про економічний збиток від низької якості електроенергії з виділенням її найважливіших складових.

Представлені в розділі 2 зведені дані про економічний збиток від низької якості електро-

енергії визначаються на основі детальної інформації розділу 3.

Повний економічний збиток складається з прямого економічного збитку й непрямого (опосередкованого) економічного збитку.

Повний економічний збиток включає всі види матеріальних втрат і витрат, викликаних порушенням електропостачання у вигляді низької якості електроенергії. Повний економічний збиток включає як документально підтвержені складові збитку (у першу чергу це складові прямого економічного збитку, визначені на основі звітних даних), так і оціночні дані (у першу чергу це складові непрямих збитків, прогностичні оцінки прямого збитку).

Розділ 3. Містить основні економічні показники, які формують величину збитку, що виникає від низької якості електроенергії:

I. Показники прямого економічного збитку.

II. Показники непрямого економічного збитку.

Містить усі основні складові показника прямого економічного збитку. В основному це певні у вартісному вимірі (у тис. грн) елементи матеріального збитку, що відображають знищення, псування чи інші форми вибуття з економічного обігу майна й різних матеріальних цінностей.

Для звітних періодів складові прямого збитку в більшості випадків являють собою дані безпосереднього бухгалтерського обліку, що відображає фактичне вибуття елементів матеріальних ресурсів (основних фондів, запасів, продукції тощо).

У силу цього показники прямого економічного збитку є найбільш достовірними показниками економічного збитку від порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії.

Складові прямого економічного збитку у виробничій сфері:

вибуття основних фондів унаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії;

вибуття інших елементів активів підприємства внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії.

Вибуття основних фондів внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії передбачає не тільки ліквідацію (списання ОФ), а і зниження їх балансової вартості внаслідок різних пошкоджень і передчасного зносу в результаті порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії.

Вибуття інших елементів активів підприємства внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (тис. грн) включає:

вибуття запасів сировини, матеріалів та інших аналогічних цінностей;

вибуття матеріальних цінностей у сфері незавершеного виробництва;

вибуття готової продукції;

вибуття інших матеріальних цінностей;

вибуття нематеріальних активів.

Показник непрямого економічного збитку є оціночним показником, що об'єднує такі складові економічного збитку:

збиток, пов'язаний із зупинкою виробництва та іншої функціональної діяльності;

збиток «третім особам», інші елементи прямого збитку;

витрати, пов'язані з попередженням і ліквідацією виникнення події, пов'язаної з порушенням електропостачання.

Показник економічного збитку пов'язаний із зупинкою виробничої діяльності підприємства (організації) внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії, а у більш загальній постановці — із зупинкою, припиненням, зниженням інтенсивності будь-якої економічно значимої функціональної діяльності підприємства (організації) в частині виробництва продукції, проведення робіт, надання послуг як виробничого, так і невиробничого характеру.

На відміну від показників прямого економічного збитку, одержуваних переважно на базі даних бухгалтерської звітності; показники збитку, пов'язаного із зупинкою виробництва, є переважно розрахунковими, одержуваних на основі планово-економічних і фінансових розрахунків. Деякі складові збитку, наприклад, показник упущеної вигоди у зв'язку із зупинкою виробництва, може бути отриманий лише на рівні оцінки.

Складові збитку, пов'язаного із зупинкою виробництва.

Економічний збиток, пов'язаний із зупинкою виробництва, включає наступні складові:

скорочення обсягу продукції, робіт і послуг внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії.

Скорочення обсягу продукції, робіт і послуг у поточному році визначається на основі планів виробництва на поточний рік. Для кожного виду продукції наводяться такі показники:

а) скорочення фактичного випуску у вартісному вимірі (грн);

б) скорочення фактичного випуску у натуральному вимірі.

Інші економічні втрати (витрати) підприємства, пов'язані із зупинкою виробництва. Усі види прямих експлуатаційних втрат і виплат, пов'язаних із простоем устаткування, робочої сили тощо внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії.

Скорочення прибутку — збитки підприємства у зв'язку із зупинкою виробництва, безпосередньо пов'язані з порушенням електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (тис. грн). Звітні дані або обґрунтовані оцінки на основі планів виробництва та фінансових планів підприємства (організації) на відповідний рік.

Втрачена вигода у зв'язку із зупинкою виробництва (тис. грн).

Загальна оцінка втраченої економічної вигоди внаслідок порушення електропостачання, що включає обґрунтовану оцінку скорочення прибутку та/або збитків підприємства (організації), відображається в п. 2.1.3.

Цей розділ містить показники економічного збитку, який зазнали інші юридичні й фізичні особи (так звані «треті особи»), об'єкти економіки та інші об'єкти, які економічно пов'язані з підприємством, що звітує.

Серед цієї групи показників виділяються показники, які підтверджуються документально (наприклад, показники економічного збитку, пов'язаного з невиконанням підприємством своїх договірних зобов'язань перед підприємствами-суміжниками і споживачами продукції, показники цивільної відповідальності за шкоду, завдану іншим особам і об'єктам).

Збиток «третім особам» визначається на основі документально засвідчуваних даних з подальшим підрахунком величини збитку на основі експертних оцінок.

Витрати, пов'язані з попередженням і ліквідацією виникнення події, як правило, це документовані фактично здійснювані витрати, які відносять до специфічного розділу непрямих збитків від низької якості електроенергії.

Розрізняють три групи витрат, пов'язаних із попередженням і ліквідацією події:

витрати, які здійснюються до настання події, пов'язаної з порушенням електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (в основному це витрати на здійснення превентивних заходів щодо попередження події);

витрати, що здійснюються у процесі події, пов'язаної з порушенням електропостачання у

вигляді низької якості електроенергії (в основному це витрати на здійснення аварійно-відновлювальних заходів);

витрати, які здійснюються після події, пов'язаної з порушенням електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (в основному це витрати на ліквідацію наслідків, а також на повне або часткове відшкодування збитків).

Усі види витрат надаються сумарно (всього) і в розрізі джерел покриття витрат (у тому числі).

На макроекономічному рівні проблему обліку економічного збитку «третім особам» необхідно вирішувати на основі системного економіко-математичного моделювання. Агрегування показників економічного збитку «третім особам», яке здійснюється шляхом простого додавання первинних результатів без урахування системних ефектів, може призвести до завищення результатів за рахунок так званого «подвійного рахунку».

Виконання робіт з оцінки збитків допускає наявність статистичних даних про надійність і якість електропостачання. З цією метою органам виконавчої влади необхідно організувати роботу з формування відповідних банків даних, у тому числі в системі державної статистичної звітності.

Для створення системи необхідно вирішити цілий комплекс організаційних, наукових і кадрових задач. Перш за все потрібно здійснити формування або розвиток наукових, аналітичних і організаційних структур державного управління, здатних здійснювати функції збору, аналізу, обробки інформації й підготовки рекомендацій для прийняття рішення з використанням показників збитку.

Висновок. Систематизуючи інформацію про економічний збиток з погляду підходів до макроекономічної оцінки сукупного збитку, що включає вартісні оцінки як прямих матеріальних втрат, так і непрямих витрат, у кінцевому підсумку бачимо можливість виразити збиток і втрати в термінах ВРП (і/або ВВП).

Акумуляція інформації потрібне практично на всіх стадіях процесу державного й регіонального регулювання для надійного і якісного електропостачання, аналізу ситуації, вироблення й зіставлення альтернатив, оцінки можливих наслідків їх реалізації, пошуку причин невдач тощо. Максимально повний облік величини економічного збитку адміністрацією об'єктів економіки сприяє реалізації стратегічних цілей розвитку як регіону, так і держави в цілому.

Додаток

Розділ 1. Основні показники виробничої діяльності підприємства (організації)

Показники	Од. вим.	На початок 2000 р.
<i>1. Загальна чисельність працівників (тис. осіб на 1 січня відповідного року), у тому числі:</i>		
Чисельність промислово-виробничого персоналу основного виробництва (тис. осіб на 1 січня відповідного року)		
<i>2. Основні фонди (ОФ) — основні засоби підприємства (грн у середньорічному численні), у тому числі:</i>		
Машини й устаткування (грн в середньорічному численні)		
<i>3. Знос ОФ (основних засобів, % в середньорічному численні), у тому числі:</i>		
Знос машин і устаткування (% у середньорічному численні)		
<i>4. Валовий (товарний) випуск продукції підприємства (обсяг промислової продукції, робіт і послуг промислового характеру, грн), у тому числі:</i>		
Випуск найважливіших видів продукції в укрупненій номенклатурі		
Фактичний випуск у вартісному вимірі (грн)		
Фактичний випуск у натуральному вимірі		
Максимально можливий випуск — виробнича потужність у натуральному вимірі		

Розділ 2. Зведені показники збитку від низької якості електроенергії

Показники	Од. вим.	На момент надання відомостей	До кінця року	Прогноз
<i>Кількість подій (усього), у тому числі:</i>				
Аварії				
Зупинки				
Відмова				
<i>Економічний збиток (повний економічний збиток), у тому числі:</i>				
Прямий економічний збиток (усього)	тис. грн			
Непрямий економічний збиток (усього), у тому числі:	тис. грн			
Збиток, пов'язаний із зупинкою виробництва та іншої функціональної діяльності	тис. грн			
Збиток «третім особам», інші елементи непрямого збитку	тис. грн			
Витрати, пов'язані з попередженням та ліквідацією наслідків	тис. грн			

Розділ 3. Показники економічного збитку

Показники	Од. вим.	На момент надання відомостей	До кінця року	Прогноз
I. Прямий економічний збиток (усього)	тис. грн			
Складові прямого економічного збитку				
1.1. Вибуття основних фондів внаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії	тис. грн			
1.2. Вартість втрачених різних видів матеріальних ресурсів унаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (запасів сировини, готової продукції та ін.)	тис. грн			
II. Непрямий економічний збиток (усього)	тис. грн			
Складові непрямого економічного збитку				
2.1. Збиток, пов'язаний із зупинкою виробництва та іншої функціональної діяльності (усього)	тис. грн			
Економічний збиток, пов'язаний із зупинкою виробництва				
2.1.1. Скорочення обсягу продукції, робіт і послуг унаслідок порушення електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (усього), у тому числі:	тис. грн			
Скорочення випуску найважливіших видів промислової продукції в укрупненій номенклатурі:				
а) скорочення випуску у вартісному вимірі	X	x	x	x
б) скорочення випуску в натуральному вимірі				
2.1.2. Інші економічні втрати (витрати) підприємства, що пов'язані із зупинкою виробництва (оцінка)	тис. грн			
2.1.3. Скорочення прибутку (збитки) підприємства у зв'язку із зупинкою виробництва, яке безпосередньо пов'язане з порушенням електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (оцінка)	тис. грн			
2.1.4. Втрачена вигода у зв'язку із зупинкою виробництва (грн)				
2.2. Збиток «третьім особам», інші елементи непрямого збитку (усього), у тому числі:	тис. грн			
2.2.1. Збиток, пов'язаний з невиконанням підприємством своїх договірних зобов'язань перед підприємствами-суміжниками і споживачами продукції	тис. грн			
2.2.2. Інші документально підтверджені складові збитку «третьім особам»	тис. грн			
2.3. Витрати, пов'язані з попередженням і ліквідацією виникнення події, пов'язаної з порушенням електропостачання у вигляді низької якості електроенергії (усього), у тому числі:	тис. грн			
Витрати на завчасне здійснення заходів щодо попередження події, (усього), у тому числі:	тис. грн			
Витрати на здійснення під час події заходів з ліквідації (локалізації) події (усього)	тис. грн			
Витрати на ліквідацію наслідків відшкодування збитку (усього)	тис. грн			

Список використаної літератури

1. Крикавський Є. Маркетинг енергозабезпечення [Текст] : монографія / Є. Крикавський, Н. Косар, Л. Мороз. — Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2001. — 196 с.

2. Шевцов А. Ринок електроенергії в Україні. Проблеми вдосконалення [Електронний ресурс] / А. Шевцов, М. Земляний, В. Вербинський ; Регіональний філіал НІСДу м. Дніпропетровська. — Режим доступу : www.niss.gov.ua/Monitor/april08/14.htm.

3. Щербина Л. В. Модель удосконалення українського енергоринку [Текст] / Л. В. Щербина // Коммунальное хозяйство городов. — 2005. — Вып. 65. — С. 167–175.

4. Особливості діяльності енергетичних компаній та державне регулювання тарифів на

електричну і теплову енергію [Текст] / [В. І. Піла, О. С. Чмир, І. В. Плачков та ін.] ; (ред.) В. І. Піла, О. С. Чмир. — К. : ФАДА, ЛТД, 2002. — 96 с.

5. Баранік Я. О. Модель оптового ринку електричної енергії України [Текст] / Я. О. Баранік // Актуальні проблеми економіки. — 2004. — № 3 (33). — С. 14–30.

6. Долгальова О. В. Державне регулювання електроенергетичної галузі України [Текст] / О. В. Долгальова // Науково-виробничий журнал Держава та регіон : Серія : Державне управління. — 2009. — № 3. — С. 33–37.

7. Франчук І. А. Державна політика розвитку енергетики в Україні: стан, тенденції, перспективи [Текст] : [монографія] / І. А. Франчук. — Донецьк : Юго-Восток, 2008. — 356 с.

Стаття надійшла до редакції 06.09.2012 р.